

ДРУГИ ИМАТЕЛИ НА СТАРИ ФОТОГРАФИИ ОД ТЕТОВО, ЛЕШОК И НЕКОЛКУ СЕЛА ОД ПОЛОГ *)

Во ова поглавие најавив дека иматели на стари и вредни фотографии, има повеќе поединци од познати и поситуирани семејства од Тетово, Лешок и соседните села од Подгора во Долни Полог.

Ова поглавие со истиот наслов: ДРУГИ ИМАТЕЛИ НА СТАРИ ФОТОГРАФИИ ОД ТЕТОВО, ЛЕШОК И НЕКОЛКУ СЕЛА ОД ПОЛОГ *), го најавив на една страна во Мојата книга: Лешок од Македонија во фотографии, која ја отпечатив на хартија на 25 јуни 2020 година, види (стр. 177 - извор: ред. бр. 76).

Во продолжение го внесувам целото поглавие со подетално запишување на имателите на стари фотографии од лица и фамилии од Тетово, Лешок и неколку села.

Во изминатите 18 години имав можност да се сретнам со многу лица од тетовскиот крај, при што во мои раце дојдоа многу стари и вредни фотографии кои се сопственост на поединци од познати и поситуирани семејства од Тетово, Лешок и соседните села.

Секако дека би требало најголем фонд на стари фотографии да се наоѓаат кај наследниците на првите фотографи од Тетово, Илија Грнчаровски, Стојан С. Иговски, Серќко Јаневски, Тошо Димитриевски, но, прашање е колку наследниците зачувале стари фотографии, плочи односно филмови, негатив или позитив.

Сигурен сум дека голем фонд на стари фотографии се наоѓаат кај наследниците на познатите фамилии од Тетово, како: Лешкови, Пишман, Ќемане, Бутика, Пульпуль, Шутомир, Камџик, Ќензо, Шикла, Ченка, Тупанче, Ласман, Парлиќ, Папеш, Гапо, Чанак, Штакле, Чучук, Дембо, Скалоски, Закоски, Опан, Топурко, Триштиќ, Нешови, Бојациеви, Евчеви и многу други познати фамилии, но, сликите треба некој да ги извади од фиоките и да дојдат до јавноста.

Голема колекција на стари фотографии имаат семејствата на Боро Јосифовски, новинар од Тетово и Кузман Најденовски, кој имал своја печатница и го издавал весникот Глас Полога. Кузман ја напиша и книгата Тетово во минатото (извор: ред. бр. 20).

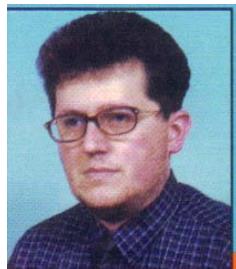
Голем фонд на книги и своја библиотека и колекција на слики имал и Виктор Аќимовиќ и др.

(Кузман Најденовски, запишувач и печатар од Тетово)
(Kuzman Najdenovski, registrar and printer -Tetovo)

Бранислав Светозаревиќ од Тетово со децении наназад го истражува минатото на Тетово, за што има напишано и неколку книги: Тетовски споменар 1919-1941 и Македонците во Тетово во фотографии од Ала турка до Ала франка, во кои внесува многу стари фотографии од Тетово во разни прилики и настани. Бранислав во овие две книги посебно се задржува на првите фотографи од Тетово, како и првите иматели на фотографии од познатите ситуирани семејства од Тетово (извор. ред. бр.13 и ред. бр.71). Верувам дека Бранислав располага со многу необјавени стари фотографии од фамилиите од Тетово и дека истите во иднина ќе ги публикува.

За Бранислав Светозаревиќ имам пишувано посебно поглавие под бр. 3.6 во насловот: 3. Собирачи, запишуващи, раскажуващи и изведувачи на македонски народни и обичајни песни од Полог, во Мојата книга: Македонски народни песни во Полог, Македонија, како и во поднасловот 4.4 , од истата книга, кој се однесува на Сардисувањето на Лешочкиот манастир, за авторите Бранислав Светозаревиќ и Илија Петрушевски (извор: ред. бр. 2).

(Бранислав Светозаревиќ од Тетово)
(Branislav Svetozarevic - Tetovo)

(фото, Митко Спироски, Варвара,2005 год., Бранислав Светозаревиќ, Небојша Захариевски, Миле Серафимовски, Драго Блажевски,фото, Митко Спироски и др.)
(Photo,Mitko Spiroski, Varvara,2005, Branislav Svetozarevic, Nebojsa Zaharievska, Mile Serafimovski, Drago Blazevski, Mitko Spiroski, photo, etc.)

Владимир Кочоски има напишано неколку книги: Од буква до библиотека и библиотекарството во Тетово до 1941 година, во 2000 год., Кога Тетексовото фудбалско сонце беше во зенитот, 2001 год, Библиотеките на свештени лица во 19 и 20 век, Часопис Библиотекарство бр.2/2008, Лични и семејни библиотеки во Тетовско, Тетово, 2009 год., и др. (извор: ред. бр. 18, 19 и 45).

(фото, Митко Спироски, Кочоски Владимир, Тетово 2009)
 (photo, Mitko Spiroski, Kocoski Vladimir, Tetovo 2009)

Во книгата Песни и судбини, авторот Владимир Кочоски, прекрасно ги обработува и опишува вистините љубовни приказни и судбини на заљубените во времето на настанувањето на песните односно периодот меѓу двете светски војни. Во оваа книга авторот обработува 12 народни песни од тетовскиот крај, меѓу кои се и македонските народни евергрини: Срце ме боли за Трпана, Кажи Епсо Димишева, Благуњо дејче Пожаранче, Сардисале Лешочкиот манастир, Кажи Васке Евгова, Излегол Невен Пејо на Шар Планина, Грушице црнооко, Разболе се дилбер Тута, Бог да бие аци Зора и др. При пишувањето на книгите, Владимир Кочовски користи многу стари фотографии и доста од фотографиите се наоѓаат во неговата лична архива.

При обработката на проблематиката на народните песни, а посебно на песната Сардисале Лешочкиот манастир, многу ми помогна книгата: Песни и судбини од авторот Владимир Кочоски, Тетово, кој работи во Библиотеката Кочо Рацин во Тетово. Не ми е познато дали во Тетово до Втората светска војна имало турци или албанци, како професионални фотографи.

Кај старите и зенгини турски и албански семејства од Тетово и селата од Долни Полог има голем фонд на стари фотографии, но, нажалост Јас не бев во временска можност да истражувам и истите да ги внесам во оваа книга. Мене ми се познати само Сервет Ќамили од Теарце и Етеми Сурја од Слатина, кои располагаат со одреден фонд на стари фотографии, при пишувањето на нивните книги-Монографии за Теарце и Слатина (извор: ред. бр.53 и 54).

Верувам дека има некои ентузијасти како мене, кои истражуваат, прибираат и објавуваат во некои книги стари фотографии од турските, албанските, српските, руските, влашките и други семејства.

Значаен фонд на стари фотографии имаме ние, потомците на дедо ми Трпо Онуфриевски, кои ги имаа татко ми Живко и стрико ми Слободан Спироски. Дел од

фотографиите од Живко имаме синовите Мирко и Митко Спироски, а од фотографиите на Слободан Спироски, ги поседуваше братучедот Борчо Спироски, кој почина 2017 година, а денес со нив располага неговиот син Марко.

Наследниците од трите синови Андро, Ѓиго и Никче, на пра дедо ми Спиро поп Ончев од Лешок, располагаат со значаен фонд на стари фотографии, од кои еден дел и ми ги позајмија на разгледување и објавување нивните наследници. Со старите слики на поп Ѓиго Онуфриевски, располагаа синот Миле Спироски односно сега наследникот Иван Спироски од Лешок, како и Ѓоко Спироски, син на поп Ѓиго, односно неговите синови Душан и Мирко Спироски од Лешок-Горче Петров. Со сликите од Андро Поповски, располагаше синот Tome Поповски односно сега наследникот Драго Поповски и од Никче Онуфриевски, располагаше синот Боре Спироски односно наследникот Владо Спироски од Лешок.

Во Лешок има многу семејства кои имаат стари фотографии, покрај споменатите лица од оваа книга: Столе Богдановски од Лешок, Илија Јастревски од Лешок-Риека, Александар Попов од Лешок-Софija, Душко Миловски од Лешок-Горче Петров, Иван Атанасовски од Лешок, Илија Петрушевски од Лешок-Горче Петров, Петре Спироски, Јордан Момировски, Делчо Стевоски и др.

Фамилијата на Иљо Атанасовски од Лешок и неговиот син Андреа Атанасовски, располагаат со значаен фонд на стари фотографии, а денес се во наследство на двете ќерки Невена и Илијана.

Од Лешок односно од Долно маало значаен фонд на фотографии има поп Стојче Пецов Ристовски, кој е преселен во Скопје, а располага со фотографии со лица и мотиви од Лешок, но, има и многу фотографии од свештенството од Лешок и Македонија.

Во Долни Полог има многу ситуирани семејства, кои биле гурбетчији, фурнации или трговци и располагаат со голем фонд на стари фотографии. Тука секако предначат лицата од Подгора од Једораце до Вратница, кои биле гурбетчији во Бугарија, Србија, Хрватска, Влашко, Америка и др.

Во овој дел ќе ги споменам следните лица односно фамилии и нивните наследници, од Подгора, кои располагаат со стари фотографии, а кои јас ги познавам:

Мишо Хаџи Ристиќ Календаровски, потекло од Једораце, Трајко Стаматовски, потекло од Раотинце-Тетово, Иван Ристов Спасенов, Варвара, Браќата Борис Марков и Слободан Марковски, Отуње, Цене Атанасовски, Непроштено, Среќко Аврамовски, Јелошник, Јордан Тасевски, Једораце, Славе Аврамовски, Глоги, Јован Савевски, Брезно, Симеонов Златев Моне, Цепчиште, Здравко Серафимовски, Теарце, Етеми Сурја, Слатина, Сервет Ќамили, Теарце, Стево Томовски, Вратница и многу други лица од Подгора и Долни Полог.

Во 2005 година, благодарение на Проектот на Здружението ЛЕШОК: Младите од Лешок и соседните села во преданија и др., кој го финансираше фондацијата СОРОС и Белгискиот крал Бодуен, на мое големо задоволство комуницирајќи со повеќе од 33 лица од 14 села од Долни Полог, соседни на Лешок, кои покрај другото ми презентираа и многу стари фотографии, кои ги внесовме во книгата: ЛЕШОК и соседните села - материјална и духовна култура (извор: ред. бр.8 и ред. бр. 66).

Во продолжение ќе се задржам на неколку лица, од селата од Долни Полог, кои се иматели на стари фотографии и тоа:

Проф. Мишо Хаџи Ристиќ Календаровски, потекло од Једораце, од Скопје, поседува голем фонд на стари фотографии, филмови и музички касети.